

Til lovforslag nr. L 167. Betænkning afgivet af Kommunaludvalget den 9. maj 1995

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove m.v.

(Information om kommunale servicemål, ændrede vederlæggelsesregler, ret til fravær fra arbejde m.v.)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til indenrigsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål og indenrigsministerens besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Dansk Blindesamfund
Dansk Handicap Forbund
De Samvirkende Invalideorganisationer
Det Kommunale Kartel
Finansforbundet
Kommunernes Landsforening
VUKA og
Aalborg Kommune.

Der er af indenrigsministeren og tre mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Et flertal (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget) betragter det som helt naturligt, at kommunalbestyrelsen sikrer, at der i fornødent omfang tages hensyn til handicappede kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Flertallet lægger vægt på, at kommunalbestyrelsen sikrer, at handicappede kommunalbestyrelsesmedlemmer har fri adgang til møder i såvel kommunalbestyrelsen som udvalgs-møder.

Flertallet lægger også vægt på, at kommunalbestyrelsen stiller de fornødne hjælpemidler til rådighed for handicappede medlemmer.

Flertallet har endvidere en forventning om, at kommunalbestyrelsen sikrer, at handicappede tilhørere, der ønsker at overvære kommunalbestyrelsens møder, sikres adgang hertil.

Herefter indstiller et *mindretal* (Venstres, Det Konservative Folkepartis og Fremskridts-partiets medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 1, 4, 5, 6, 8, 11, 12, 15, 16, 18 og 21 stillede ændringsforslag.

Mindretallet ønsker at give kommunalbestyrelsesmedlemmer gode arbejdsvilkår både hvad angår deres arbejde som kommunalbestyrelsesmedlemmer og i deres hovedbeskæftigelse. Mindretallet anser en mere ligelig repræsentation af medlemmer i selvstændig, privat henholdsvis offentlig beskæftigelse for ønskelig.

Det er imidlertid en afgørende forudsætning for at opnå en mere ligelig repræsentation af medlemmerne efter beskæftigelse, at arbejdet i kommunalbestyrelserne i højere grad tilrettelægges under hensyntagen til, at arbejdet i kommunalbestyrelsen er og bør forblive et bi-job baseret på det personlige engagement. Dette lægger regeringens forslag ikke op til, tværtimod.

Af hensyn til både eksisterende og kommende virksomheder, der er eller kan blive leverandører til kommunerne, er det vigtigt, at kompetencen til at styre private virksomheder,

foreninger m.v. ikke kompromitteres af, at kommunalbestyrelserne får indflydelse på driften i virksomheder, som de også er kunder hos.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Et *tredje mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 3, 7, 9, 10, 14, 17, 19 og 20 stillede ændringsforslag. Mindretallet vil hverken stemme for eller imod ændringsforslag nr. 2 og 13.

Socialistisk Folkepartis tilslutning til lovforslaget skal ses ud fra et ønske om at demokratisere kommuner og amter med større åbenhed og borgerinddragelse til følge.

Med ændringen af styrelsesloven i foråret 1994 blev der givet mulighed for at oprette lokaludvalg. Desværre ikke direkte valgt, men i den rigtige retning mod større borgerinddragelse. Denne proces fortsætter med dette lovforslag. Som eksempler kan nævnes redegørelsen om ligestilling mellem mænd og kvinder, udarbejdelse af sociale handlingsplaner osv.

Socialistisk Folkeparti finder dog, at denne proces også burde omfatte de etniske minoriteter, og har derfor stillet ændringsforslag herom, som indenrigsministeren ikke direkte har afvist, men ønsker set i en anden sammenhæng. Der henvises til ministeren svar herpå (jf. bilag 38).

Socialistisk Folkeparti havde oprindelig overvejet et ændringsforslag, som i selve loven foreskrev, at handicappede skulle sikres ordentlige adgangsforhold til bl.a. kommunalbestyrelsesmøder. Socialistisk Folkeparti ser flertalsudtalelsen som en bekræftelse på, at disse rettigheder eksisterer, således at en tilsidesættelse af denne ret vil kunne indbringes for tilsynsrådet.

Socialistisk Folkeparti har under udvalgsarbejdet nøje undersøgt forslaget om kommunalbestyrelsesmedlemmernes sagsindsigt. Som det fremgår af de optrykte svar på udvalgets spørgsmål, har det udelukkende været en nedskrivning af eksisterende praksis. Vedtagelsen

af denne bestemmelse vil derfor blot understrege, at sagsindsigtsretten er en reel ret.

Socialistisk Folkeparti mener dog, at offentligheden burde sikres endnu større indsigt i den kommunale forvaltnings arbejde. Derfor har Socialistisk Folkeparti fremsat forslag om åbne postlister og en ensartet journaliseringspraksis.

Socialistisk Folkeparti støtter generelt de forbedrede økonomiske muligheder, som lovforslaget giver de almindelige kommunalbestyrelsesmedlemmer, men vil dog påpege, at den reduktion, der sker i bistandsmodtagernes hjælp, ikke burde finde sted. Her burde der ske en ligestilling med bl.a. efterlønsmodtagere og dagpengemodtagere.

Et *fjerde mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de under nr. 2, 3, 7, 9, 10, 13, 14, 17, 19 og 20 stillede ændringsforslag.

Mindretallet ønsker at tilkendegive, at lovforslaget efter Enhedslistens opfattelse ikke bør bruges som anledning til at forhøje vederlagene til medlemmer af kommunalbestyrelser.

Enhedslisten ønsker endvidere sikkerhed for, at bistandsklienter ligestilles med dagpengemodtagere og således ikke mister bistandshjælp, når de modtager vederlag som medlem af en kommunalbestyrelse.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

1) Nr. 2 affattes således:

»2. I § 8 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Kommunalbestyrelsens møder afholdes så vidt muligt uden for normal arbejdstid. Kommunalbestyrelsen kan fastsætte regler om varigheden af sine møder.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.«

Af et *mindretal* (EL):

2) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 16 indsættes efter stk. 6 som nyt stykke:

»Stk. 7. Er der et særligt honorar forbundet med udførelsen af hverv, hvortil man er udpe-

get af kommunalbestyrelsen, kan kommunalbestyrelsen vedtage, at der sker en modsvarende reduktion af medlemmets faste vederlag.«

Af et *mindretal* (SF og EL):

3) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af § 16 indsættes efter stk. 9 som nyt stykke:

»Stk. 10. Kommunalbestyrelsesmedlemmer skal oplyse om modtagelse af økonomisk og materiel støtte i forbindelse med det kommunalpolitiske arbejde, herunder om omfanget af støtten og hvem der har givet støtte ud over en af indenrigsministeren fastsat størrelse. Oplysningerne skal omfatte støtte til rejser, annoncering m.m. De afgivne oplysninger skal offentliggøres. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for afgivelse af disse oplysninger.«

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

4) I den under nr. 10 foreslåede § 16 b affattes *stk. 1* således:

»Et medlem af kommunalbestyrelsen, der er lønmodtager, har ret til fravær fra arbejdet i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til deltagelse i de i § 16, stk. 1, litra a-d, nævnte møder m.v. efter forudgående aftale med arbejdsgiveren.«

5) I den under nr. 10 foreslåede § 16 b udgår *stk. 3*.

6) Den under nr. 10 foreslåede § 16 d udgår.

Af et *mindretal* (SF og EL):

7) I den under nr. 16 foreslåede § 62 indsættes i *stk. 1* efter 3. pkt. som nyt punktum:

»Der skal i rimeligt omfang gives eventuelle *mindretal* i kommunalbestyrelsen mulighed for i samme redegørelse at redegøre for deres synspunkter.«

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

8) I den under nr. 16 foreslåede § 62 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år re-

degøre for de driftsopgaver, der udføres efter udbud. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om, hvornår opgaverne har været udbudt, hvorvidt opgaverne udføres af kommunen selv, andre kommuner, andre offentlige myndigheder eller private. Redegørelsen skal tillige indeholde en vurdering af opgaveudførelsen.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

Af *indenrigsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (S, SF, RV og EL):

9) I den under nr. 16 foreslåede § 62 indsættes efter *stk. 1* som nyt stykke:

»Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for de driftsopgaver, der efter udbud udføres af andre end kommunen selv. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om, hvornår opgaverne har været udbudt, hvorvidt opgaverne udføres af andre kommuner, andre offentlige myndigheder eller private, samt hvorvidt kommunen selv har budt på opgaveudførelsen. Endvidere skal redegørelsen indeholde en vurdering af opgaveudførelsen.«

Stk. 2 bliver herefter *stk. 3*.

Af et *mindretal* (SF og EL):

10) I den under nr. 16 foreslåede § 62 indsættes efter *stk. 2*, som bliver *stk. 3*, som nyt stykke:

»Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for situationen med hensyn til etniske minoriteter blandt de kommunalt ansatte. Redegørelsen skal indeholde oplysning om

- hvorvidt kommunen har formuleret en politik vedrørende etniske minoriteter,
- fordelingen af etniske minoriteter blandt ansatte i kommunen i forhold til de enkelte stillingskategorier og
- andre forhold, der skønnes at have betydning for vurderingen af kommunens indsats vedrørende etniske minoriteter.«

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

11) Nr. 20 udgår.

Til § 2

12) Nr. 2 affattes således:

»2. I § 8 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Borgerrepræsentationens møder afholdes så vidt muligt uden for normal arbejdstid. Borgerrepræsentationen kan fastsætte regler om varigheden af sine møder.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.«

Af et mindretal (EL):

13) I den under nr. 6 foreslåede affattelse af § 16 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Er der et særligt honorar forbundet med udførelsen af hverv, hvortil man er udpeget af kommunalbestyrelsen, kan kommunalbestyrelsen vedtage, at der sker en modsvarende reduktion af medlemmets faste vederlag.«

Af et mindretal (SF og EL):

14) I den under nr. 6 foreslåede affattelse af § 16 indsættes efter stk. 7 som nyt stykke:

»Stk. 8. Borgerrepræsentationsmedlemmer skal oplyse om modtagelse af økonomisk og materiel støtte i forbindelse med det kommunalpolitiske arbejde, herunder om omfanget af støtten og hvem der har givet støtte ud over en af indenrigsministeren fastsat størrelse. Oplysningerne skal omfatte støtte til rejser, annoncering m.m. De afgivne oplysninger skal offentliggøres. Indenrigsministeren fastsætter nærmere regler for afgivelse af disse oplysninger.«

Af et mindretal (V og KF), tiltrådt af et mindretal (FP):

15) Den under nr. 8 foreslåede § 16 c affattes således:

»§ 16 c. Et medlem af Borgerrepræsentationen, der er lønmodtager, har ret til fravær fra arbejdet i det omfang, det er nødvendigt af hensyn til deltagelse i de i § 16, stk. 1, litra a-d, nævnte møder m.v. efter forudgående aftale med arbejdsgiveren.«

16) Den under nr. 8 foreslåede § 16 e udgår.

Af et mindretal (SF og EL):

17) I den under nr. 10 foreslåede § 49 a ind sættes i stk. 1 efter 3. pkt. som nyt punktum:

»Der skal i rimeligt omfang gives eventuelle mindretal i borgerrepræsentationen mulighed for i samme redegørelse at redegøre for deres synspunkter.«

Af et mindretal (V og KF), tiltrådt af et mindretal (FP):

18) I den under nr. 10 foreslåede § 49 a ind sættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Borgerrepræsentationen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for de driftsopgaver, der udføres efter udbud. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om, hvornår opgaverne har været udbudt, hvorvidt opgaverne udføres af kommunen selv, andre kommuner, andre offentlige myndigheder eller private. Redegørelsen skal tillige indeholde en vurdering af opgaveudførelsen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Af indenrigsministeren, tiltrådt af et flertal (S, SF, RV og EL):

19) I den under nr. 10 foreslåede § 49 a ind sættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Borgerrepræsentationen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for de driftsopgaver, der efter udbud udføres af andre end kommunen selv. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om, hvornår opgaverne har været udbudt, hvorvidt opgaverne udføres af andre kommuner, andre offentlige myndigheder eller private, samt hvorvidt kommunen selv har budt på opgaveudførelsen. Endvidere skal redegørelsen indeholde en vurdering af opgaveudførelsen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

Af et mindretal (SF og EL):

20) I den under nr. 10 foreslåede § 49 a ind sættes efter stk. 2, som bliver stk. 3, som nyt stykke:

»Stk. 4. Borgerrepræsentationen skal over for kommunens beboere mindst hvert andet år redegøre for situationen med hensyn til etniske minoriteter blandt de kommunalt ansatte. Redegørelsen skal indeholde oplysning om

- a) hvorvidt kommunen har formuleret en politik vedrørende etniske minoriteter,
- b) fordelingen af etniske minoriteter blandt ansatte i kommunen i forhold til de enkelte stillingskategorier og
- c) andre forhold, der skønnes at have betydning for vurderingen af kommunens indsats vedrørende etniske minoriteter.«

Af et *mindretal* (V og KF), tiltrådt af et *mindretal* (FP):

21) Nr. 11 udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 12

Ændringsforslag nr. 1 og 12; 4 og 15; 5; 6 og 16 tilsikrer, at aftalesystemet på arbejdsmarkedet fortsat vil være det forum, hvor arbejdstid og -vilkår fastsættes. Det af regeringen fremsatte lovforslag tilsigter at afhjælpe en erhvervsmæssig skæv sammensætning af kommunalbestyrelserne. Et af midlerne er indførelse af et generelt retskrav på frihed fra arbejde for alle lønmodtagere til deltagelse i kommunalbestyrelses- og udvalgsmøder. Det mest hensigtsmæssige middel til at nå dette mål er imidlertid en strammere mødeplanlægning i kommunerne og en konsekvent placering af møder uden for den almindelige arbejdstid. Det ansporer regeringens lovforslag ikke til. Tværtimod ansporer det indirekte kommunalbestyrelserne til reel diskrimination af selvstændigt erhvervsdrivende. Når flere møder lægges inden for almindelig arbejdstid, hvilket er den sandsynlige konsekvens af regeringens lovforslag, gøres de selvstændiges vilkår for deltagelse i kommunalpolitik endnu ringere. Regeringens lovforslag letter således forholdene for lønmodtagere til direkte ulempe for selvstændigt erhvervsdrivende og til udgift og ulempe for private arbejdsgivere.

Ændringsforslagene 1 og 12 sikrer, at møderne i kommunalbestyrelser lægges på tidspunkter, hvor privatansatte og selvstændige har bedst mulighed for at deltage. En effektiv tilrettelæggelse af mødeplanen, der tager hensyn til medlemmernes hovedbeskæftigelse, er den bedste måde at ligestille privatansatte og offentligt ansatte på, for så vidt angår mulighed for mødedeltagelse.

Til nr. 2 og 13

Ændringsforslagene er begrundet i frygt for, at ændringerne vedrørende udpegning af medlemmer til bestyrelser for selskaber m.v. kan medføre mere benjagt.

Til nr. 3 og 14

I forbindelse med pligten til at modtage vederlag foreslås indført en regel om, at medlemmer skal oplyse om den økonomiske og materielle støtte, de modtager i forbindelse med arbejdet i kommunalbestyrelsen/borgerrepræsentationen.

Til nr. 4 og 15

Frihed foreslås gjort betinget af forudgående aftale med arbejdsgiveren. Dette gælder for både private og offentligt ansatte. Herved bibeholdes det hidtidige princip på arbejdsmarkedet om, at arbejdstid og -vilkår er reguleret af aftaler mellem arbejdsgivere og arbejdstagere.

Der henvises endvidere til bemærkningerne under nr. 1 og 12.

Til nr. 5

Lovforslagets § 16 b, stk. 3, foreslås fjernet som en logisk konsekvens af ændringsforslag nr. 1.

Der henvises endvidere til bemærkningerne under nr. 1 og 12.

Til nr. 6 og 16

Regeringens forslag lægger op til, at der indføres omvendt bevisbyrde i tilfælde af afskedigelse af en ansat, der er opstillet eller valgt til kommunalbestyrelsen. Det er ikke hensigtsmæssigt, at bevisbyrden på stadig flere områder af arbejdsmarkedet bliver omvendt.

Forslaget om omvendt bevisbyrde vil betyde, at personer, der allerede er valgt til kommunalbestyrelser m.m., vil få uforholdsmæssigt svært ved at finde ny beskæftigelse. Virksomhederne vil sandsynligvis afholde sig fra at ansætte folk, de kun med stort besvær kan afskedige. Det vil bl.a. ramme de unge, der f.eks. i løbet af deres studietid er blevet valgt til kommunalbestyrelser m.m.

Der henvises endvidere til bemærkningerne under nr. 1 og 12.

Til nr. 7 og 17

Ændringsforslagene skal sikre, at mindretal i en kommunalbestyrelse/borgerrepræsentationen kan få offentliggjort deres synspunkter sammen med flertallets.

Til nr. 8 og 18

Den informationsforpligtelse over for borgerne om de kommunale driftsopgaver, der udføres efter udbud, bør omfatte alle opgaver, der udføres efter udbud. Her adskiller ændringsforslagene sig fra de af regeringen stillede ændringsforslag, da disse ændringsforslag ikke omfatter de opgaver, som kommunen selv har vundet udførelsen af. Herved bliver der i bedste fald kun tale om mangelfuld information, i værste fald om vildledning af borgerne. Alle opgaver, der har været i konkurrence på lige vilkår, bør også i vurderingsøjemed behandles ens.

Til nr. 9

Forslaget om en informationsforpligtelse over for borgerne vedrørende kommunale driftsopgaver, der udføres af andre end kommunen selv, skal ses i sammenhæng med forslaget om en informationsforpligtelse vedrørende kommunale serviceydelser og -mål, jf. den foreslåede bestemmelse i styrelseslovens § 62, stk. 1.

I betænkning 1268/1994 om fornyelse og effektivisering i den kommunale sektor (afsnit 2.1.2. Effektivisering af den kommunale forvaltning gennem udbud, forvaltningsrevision m.v.) er der redegjort for spørgsmålet om udbud af kommunale opgaver.

Det fremgår af bilaget til betænkningen (side 46 ff.), at der er en lang tradition i kommuner og amtskommuner for at udbyde anlægsarbejder i licitation blandt private leverandører (næsten 80 pct. af de kommunale anlægsudgifter). Driftsopgaver er derimod i hovedsagen blevet varetaget af de kommunale institutioner selv eller i et vist omfang af selvejende institutioner med driftsoverenskomst, som det f.eks. er tilfældet på det sociale område.

I slutningen af 1980'erne og begyndelsen af 1990'erne er der imidlertid – i sammenhæng

med bestræbelserne på at effektivisere løsningen af driftsopgaverne – blevet sat øget fokus på de muligheder, der ligger i en mere bevidst anvendelse af udbud. (I 1992 medgik 10 pct. af de kommunale driftsudgifter til køb af ydelser hos eksterne leverandører).

I betænkningstilaget er omtalt en undersøgelse, som Kommunernes Landsforening gennemførte i 1992, om kommuners forventninger vedrørende udbud af kommunale driftsopgaver. Undersøgelsen viste, at over halvdelen af landets kommuner overvejede at udbyde flere kommunale opgaver, og at hovedparten af disse kommuner ville lade kommunens egen afdeling byde med i forbindelse med det øgede antal udbudsopgaver.

Det er endvidere angivet, at undersøgelsen alt i alt viste, at der i kommunerne er en øget orientering mod udbud som et effektiviseringsinstrument og en klarere markering af, at det er konkurrencen, der i udbudssituationen er det væsentlige. Det er således ikke ønsket om privatisering, der ligger bag den øgede interesse for udbud, men derimod i højere grad et ønske om løbende at undersøge, hvor opgaverne kan løses mest hensigtsmæssigt. Udliciteringerne vedrører typisk områderne vejvedligeholdelse, bygningsvedligeholdelse, renovation og rengøring.

Udvalget har bl.a. peget på, at der ved udbud af opgaver er den positive effekt, at det »tvinger« kommunalbestyrelserne og amtsrådene til udtrykkelig at tage stilling til og formulere de kvalitets- og resultatmål, som de ønsker opfyldt ved opgaveløsningen.

Udliciteringer kan dog også medføre negative resultater. Der foreligger imidlertid ikke mere omfattende undersøgelser af udliciteringsomfang, typer af opgaver, der særligt udbydes, og erfaringer og evalueringer vedrørende kommunal udlicitering.

Baggrunden for ændringsforslagene er et ønske om at opnå et bedre oplysnings- og erfaringsgrundlag med hensyn til kommunal udlicitering, hvilket er af betydning for de ansatte, for borgerne og også for andre kommuner m.fl.

Til nr. 10 og 20

Ændringsforslagene indebærer, at kommunerne på tilsvarende vis som efter det i lovforslaget foreslåede § 62, stk. 2, vedrørende ligestilling mellem mænd og kvinder hvert andet

år skal udarbejde en redegørelse vedrørende etniske minoriteter.

Til nr. 11 og 21

Kommunalbestyrelsens adgang til at udpege medlemmer af bestyrelserne for de i den foreslåede § 68 a (henholdsvis § 52) nævnte kreds af virksomheder, fonde m.v. bør udelades for at undgå enhver tvivl om, at bestyrelsen alene kan sammensættes i henhold til de gældende

vedtægter eller love for de nævnte virksomheder, fonde m.v. Navnlig bør den foreslåede § 68 (henholdsvis § 52) udelades for ikke at give kommunalbestyrelserne adgang til at forlange plads i bestyrelsen i kommende virksomheder.

Til nr. 19

Der henvises til bemærkningerne under nr. 9.

Klaus Hækkerup (S) fmd. Frank Aaen (EL) Poul Erik Dyrhund (S) Holger Graversen (S)

Ole Stavad (S) Anne Baastrup (SF) Vibeke Peschardt (RV) Dorte Bennedsen (S)

Villy Søvnal (SF) Else Winther Andersen (V) Helge Sander (V) Mariann Fischer Boel (V)

Hans Christian Schmidt (V) Torben Rechendorff (KF) Bendt Bendtsen (KF)

Henriette Kjær (KF) Poul Nødgaard (FP) nfmd.

Centrum-Demokraterne havde ikke medlemmer i udvalget.

Bilag

Nogle af udvalgets spørgsmål til indenrigsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 1:

»Betyder formuleringen af § 9, stk. 3, vedrørende borgmestres mulighed for at begrænse sagsindsigten en forringelse af de eksisterende muligheder for sagsindsigt for kommunalbestyrelsesmedlemmer?«

Svar:

De foreslåede regler i § 9 om sagsindsigt er udtryk for en lovfæstelse af den eksisterende adgang til sagsindsigt.

Dette gælder også bestemmelsen i § 9, stk. 3, hvorefter borgmesteren kan begrænse retten til sagsindsigt i tilfælde, hvor det er nødvendigt af hensyn til sagernes ekspedition, eller hvor en adgang til sagsindsigt i øvrigt vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder. Det bemærkes herved tillige, at bestemmelsen herom er i overensstemmelse med den beskrivelse af den gældende retstilstand, der er i den kommenterede kommunale styrelseslov ved Preben Espersen m.fl. (1991, side 56 f.).

Der er således ikke med bestemmelsen i § 9, stk. 3, tale om nogen forringelse af de eksisterende muligheder for sagsindsigt.

Spørgsmål 2:

»I hvilke tilfælde er det, at borgmesteren kan begrænse sagsindsigten i medfør af § 9, stk. 3?«

Svar:

En begrænsning kan ske i tilfælde, hvor en sags ekspedition ikke kan afvente kommunalbestyrelsesmedlemmets gennemsyn, eller hvor det vil være forbundet med uforholdsmæssigt store vanskeligheder at fremskaffe materialet, navnlig ved ældre akter.

Det tilføjes, at borgmesteren i sin adgang til at begrænse retten til sagsindsigt er undergivet kommunalbestyrelsens beslutninger.

Spørgsmål 3:

»I besvarelse af spørgsmål 740 af den 20. februar 1986 (jornalnr. 1986/1073/0100-4) understreger den daværende indenrigsminister et kommunalbestyrelsesmedlems særlige ret til en udvidet sagsindsigt – også for så vidt angår interne arbejds papirer. Vil denne ret bestå på trods af § 9, stk. 3's ordlyd?«

Svar:

Spørgsmålet kan besvares bekræftende. Den ret til sagsindsigt, der tilkommer et kommunalbestyrelsesmedlem, rækker videre end retten til aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen, idet medlemmet bl.a. har ret til sagsindsigt i interne notater og referater, der foreligger i endelig form.

Borgmesteren kan således ikke begrænse retten til sagsindsigt under henvisning til, at der er tale om interne arbejds papirer.

Spørgsmål 5:

»Gælder der andre begrænsninger i et kommunalbestyrelsesmedlems anvendelse – f.eks. offentlig citering – af den information, der indhentes ved benyttelse af retten til sagsindsigt efter § 9, end forvaltningslovens bestemmelser om tavshedspligt, jf. forvaltningslovens § 27, stk. 1?«

Svar:

De foreslåede regler om sagsindsigt i § 9 er, som det er anført i lovforslagets bemærkninger, udtryk for en lovfæstelse af den eksisterende adgang til sagsindsigt.

Efter § 9, stk. 1, har ethvert kommunalbestyrelsesmedlem som led i varetagelsen af sit hverv ret til at gennemse sagsmateriale, der i endelig form foreligger i kommunens administration. Som anført i bemærkningerne til bestemmelsen omfatter retten til sagsindsigten således også dokumenter, der er undtaget fra aktindsigt efter lov om offentlighed i forvaltningen, herunder interne notater og referater.

I § 9, stk. 3, er det angivet, i hvilke tilfælde borgmesteren kan begrænse retten til sagsindsigt, jf. i øvrigt besvarelsen af spørgsmål 1 og 2.

Der gælder ikke – efter de foreslåede regler i § 9 eller efter gældende ret – nogen begrænsninger i et kommunalbestyrelsesmedlems adgang til at anvende eller videregive den information, som medlemmet har erhvervet ved benyttelse af retten til sagsindsigt, når bortses fra lovgivningens regler om tavshedspligt.

Det er således alene reglerne om tavshedspligt, der begrænser adgangen til videregivelse af information. Ethvert kommunalbestyrelsesmedlem kan derfor med denne begrænsning offentligt citere information, der er indhentet ved benyttelse af retten til sagsindsigt.

Der kan i øvrigt herved henvises til, at der alene gælder tilsvarende begrænsning, når kommunalbestyrelsesmedlemmer sammen med personer, der ikke er medlemmer af kom-

munalbestyrelsen, gennemser det materiale, der er fremlagt til bedømmelse af en sag, jf. den kommunale styrelseslovs § 8, stk. 3.

Spørgsmål 6:

»Kan borgmesteren f.eks. kræve som betingelse for at give sagsindsigt, at citering af informationer, som ikke ville være omfattet af reglen om aktindsigt efter offentlighedslovens § 4, stk. 1, 1. pkt., men som nok ville kunne gives som meroffentlighed efter 2. pkt., alene må finde sted med tilladelse fra borgmesteren?«

Svar:

Borgmesteren har mulighed for at begrænse retten til sagsindsigt i de tilfælde, der er nævnt i forslaget til § 9, stk. 3. Bestemmelsen er udtømmende, og der kan således ikke i andre tilfælde ske begrænsninger eller stilles betingelser.